

การพัฒนาเครือข่ายด้านวัฒนธรรมของชุมชน

ตามแนวชายแดน จังหวัดเชียงใหม่

THE DEVELOPMENT OF COMMUNITY CULTURAL NETWORK ALONG THE BORDER OF CHIANG MAI PROVINCE

พระมหาสาย์ฟ้า มหาวิโร (วิไลนนท์)

Phramaha Saifa Mahāvīro (Vilainoont)

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Faculty of Social Sciences Mahachulalongkornrajavidyalaya

E – mail : Saifa15@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง การพัฒนาเครือข่ายด้านวัฒนธรรมของชุมชนตามแนวชายแดน จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1. วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนตามแนวชายแดน จังหวัดเชียงใหม่ ทุกคนอยากให้ใช้วิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบพอเพียง ใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย กินอยู่แบบธรรมชาติ เหมือนที่ ปู ยา ตา ยาย หรือบรรพบุรุษเคยกินอยู่กันมา ใช้ชีวิตแบบพึ่งพาอาศัยกัน ช่วยเหลือกัน อยู่กันด้วยความรักสามัคคี มีอะไรก็ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ส่วนทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นนั้นก็อยากให้ดำรงอยู่ถึงลูกหลานสืบไปและยังต้องการให้วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นนั้นเป็นที่เชิดหน้าชูตาของชุมชนและหวังว่าวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นจะเป็นตัวช่วยดึงความสนใจจากนักท่องเที่ยวจังหวัดอื่นๆ มาเที่ยวชุมชนของพวกเขาเพื่อจะได้ช่วยสร้างให้ชุมชนตามแนวชายแดนของพวกเขา มีเศรษฐกิจ สังคม และวิถีชีวิตที่ดีขึ้น 2. การพัฒนาเครือข่ายของชุมชนตามแนวชายแดน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า

การพัฒนาเครือข่ายของชุมชนนั้นจากการสัมภาษณ์พบว่า ทุกคนมีความคิด มีความต้องการที่คล้ายๆ กัน คือ ต้องการหรืออยากให้สร้างกลุ่ม องค์กรรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่นขึ้นมา เพื่อตั้งเป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์กัน ระหว่างคนในชุมชนด้วยกันทุกคนเผ่า และเป็นตัวเชื่อมเครือข่าย ระหว่าง 2 หมู่บ้าน อันได้แก่ บ้านเปียงหลวง ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง และบ้านใหม่หมอกจ๋าม ตำบลท่าตอน อำเภอแม่ฮาด จังหวัดเชียงใหม่

ด้วยกันเพื่ออนุรักษ์ รักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณี ประจำของชุมชน ทั้ง 2 ชุมชน ของตนเองไว้ให้ดีที่สุด และสามารถพัฒนาเครือข่ายให้เชื่อมโยงไปถึงชุมชนอื่นๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดอื่นๆ เช่น จังหวัดเชียงราย และแม่ฮ่องสอน เป็นต้น เพื่อช่วยกันรักษาวัฒนธรรมประเพณี ประจำชนเผ่า และช่วยกันส่งเสริม เชิดชูวัฒนธรรมประเพณี ของพี่น้องชาวไต ให้เจริญยิ่งขึ้นไป 3. เครือข่ายด้านวัฒนธรรมของชุมชนตามแนวชายแดน จังหวัดเชียงใหม่พบว่า เครือข่ายด้านวัฒนธรรมทั้ง 2 ชุมชน ทั้งบ้านเปียงหลวง และบ้านใหม่หมอกจ๋าม ทุกคนมีความต้องการเห็นการสร้างเครือข่ายด้านวัฒนธรรมของชุมชนตามแนวชายแดน เป็นอย่างมาก เพราะพวกเขามีความเห็นว่า การสร้างเครือข่ายร่วมมือกันระหว่างชุมชนทั้ง 2 นั้นมีความจำเป็นและเป็นหัวใจหลักในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างชุมชนไทใหญ่ด้วย และเป็นการช่วยอนุรักษ์ รักษาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นเป็นอย่างดี

คำสำคัญ: การพัฒนา, วัฒนธรรมชุมชน, เครือข่าย, ชายแดน

Abstract

The research article entitled “ the development of community cultural network along the border of Chiang Mai Province”

The findings of this study are as follows: 1. As for the ways of life and cultures of communities along the border, Chiangmai Province, it has been found that the way of life and culture or traditions or local culture as well as the community showed that everyone lives a healthy lifestyle with a simple life like ancestors time, by living in harmony with one another and being help full. The local cultures needs to be inherited to the descendants and also be the showpiece of the community and hope that local culture will be helped to attract the attention of other tourists to visit their community in order to build up community along the borders with a better economy, society and way of life. 2. As for the development of community networks along the border Chiang Mai Province, it has been found that the development of the community network as

showed that everyone has similar ideas to create a group or organization to keep local cultures in order to set up relationship among people in every tribal community, and connect two villages: Ban Piang Luang, Piangluang Sub-district, Wianghaeng District and Ban Maimorkjam, Thaton Subdistrict, Mae-ai District, Chiang Mai Province together, and to conserve both communities' traditional cultures with the best as well as be able to develop network link to other communities in Chiang Mai Province and other provinces such as Chiang Rai and Mae Hong Son, etc., to help to preserve the tribal cultures and promote and glorify cultures of Tai to flourish more. 3. As for the cultural network of the community along the border Chiang Mai Province, it has been found that the cultural network of both communities: Ban Piang Luang and Ban Maimorkjam, everyone wants to see the cultural network of the community along the border, because they have the opinion that the establishment of synergy between two communities is essential and the heart of collaborative network between Tai Yai community and maintain local culture as well.

Keywords : development, community cultures, network, the border.

บทนำ

ความเป็นมา จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่บริเวณภาคเหนือของประเทศไทย เป็นจังหวัดที่มีประชากร หลายชนเผ่าอาศัยอยู่ร่วมกันมากและมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ มีการติดต่อค้าขาย ระหว่างกลุ่มคนชาติพันธุ์ในบริเวณใกล้เคียง ซึ่งรวมถึงกลุ่มชาติพันธุ์บริเวณชายแดนประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ กลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนมากมีทั้งที่อยู่ในพื้นที่ราบ และพื้นที่บนดอยสูง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเชื้อสายไทใหญ่หรือคนไต โดยที่กลุ่มคนเหล่านั้นจะมีลัทธิ ศาสนา ความเชื่อ พิธีกรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันออกไป เช่น คนเมือง หรือคนล้านนา และกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ได้แก่ มูเซอ ม้ง ปกาเกอญอ ลีซอ อาข่า ลัวะ ปาดอง หรือปะหล่อง จีนฮ่อ และชาวไทใหญ่ เป็นต้น ประชากร

ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมานับถือศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม และยังมีผู้นับถือผีด้วย ตามความเชื่อของชุมชนท้องถิ่น

ในการทำวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้นำเอาวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของไทยใหญ่เป็นตัวตั้ง เพราะฉะนั้น จึงขอกล่าวถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวไทยใหญ่ โดยเฉพาะชาวไทยใหญ่ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเวียงแหง และอำเภอแม่เอย โดยเฉพาะบ้านเปียงหลวง ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง และบ้านใหม่หมอกจ๋าม ตำบลท่าตอน อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ มีชาวไทยใหญ่อาศัยอยู่มาก เพราะมีพรมแดนติดกับประเทศพม่า (ณัฐพร จาดยางโพน, 2554 : 2)

บ้านเปียงหลวงตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่

บ้านเปียงหลวง ก่อตั้งราว พ.ศ.2471 โดยพ่อค้าวัวต่าง ชื่อว่า จองดี เป็นชาวไทยใหญ่นำชาวบ้านประมาณ 11 ครอบครัวมาพักอาศัยอยู่ทางเหนือของวัดเปียงหลวงปัจจุบัน ชาวบ้านที่มาตั้งถิ่นฐานส่วนใหญ่เป็นชาวไทยใหญ่และชาวจีนอดีตทหารจีนคณะชาติ ลีซอและลาหู่ ในอดีตหมู่บ้านเปียงหลวงเป็นที่ตั้งกองบัญชาการกู้ชาติไทยใหญ่ เนื่องจากสภาพหมู่บ้านมีลักษณะเป็นที่ราบผืนใหญ่ จึงตั้งชื่อของหมู่บ้านว่าเปียงหลวง ภาษาไทยใหญ่ เปียง แปลว่าราบเรียบเสมอกัน หลวง แปลว่า ใหญ่บ้านเปียงหลวงประกอบด้วยบ้านบริวารได้แก่ ชุมชนชาวจีน และบ้านหลักแต่ตั้งอยู่ติดชายแดนไทย - พม่า มีด่าน “ช่องหลักแต่่ง” เป็นด่านชั่วคราวที่เคยเปิดค้าขายชายแดนในระดับท้องถิ่น

บริบทชุมชน ลักษณะภูมิประเทศ บ้านเปียงหลวง มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบขนาดใหญ่ เมื่อเดินทางผ่านพื้นที่อำเภอเชียงดาวจนกระทั่งถึง เขตชายแดนบ้านหลักแต่่งจึงเริ่มเป็นช่องเขาล้อมรอบด้วยภูเขามีสัน 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาวโดยในฤดูร้อนอากาศจะไม่ร้อนมากนักและเป็นช่วงระยะเวลาสั้น ๆ เนื่องจากสภาพอากาศส่วนใหญ่ของอำเภอเวียงแหงจะเย็นตลอดปีในช่วงกลางคืนและเช้าและในฤดูหนาวอากาศจะหนาวเย็นบางครั้งมีลูกเห็บตก มีหมอกหนาปกคลุมในเวลาเช้า อุณหภูมิในตอนกลางคืนประมาณ 10 องศาตอนกลางวันประมาณ 15-20 องศาเซลเซียส ในฤดูหนาวจะเริ่มมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติทางมาสัมผัสอากาศหนาวกัน

อาณาเขต ทิศเหนือ ติดชายแดนประเทศพม่า ภูมิประเทศเป็นช่องเขาทิศใต้ติดบ้านใหม่เม่กายอนทิศตะวันออก ติดบ้านแปกแซม ซึ่งมีพื้นที่โครงการหลวงในพระองค์ ส่งเสริม

การเกษตร ปลูกผักเพื่อส่งขายการเลี้ยงสัตว์ เลี้ยงแพะแกะ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของ ชาวเขาทิศตะวันตก ตัดบ้านเล็กในป่าใหญ่ ดอยคำมี พื้นที่ 7,750 ไร่

สภาพเศรษฐกิจ รายได้เฉลี่ย 30,790 บาท/คน/ปี ครัวเรือนมีการเก็บออมร้อยละ 55.19% ของครัวเรือนทั้งหมดชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมผลผลิตที่จำหน่าย สู่ตลาดภายในและภายนอกชุมชน ได้แก่ กระเทียมและพริกชี้หนูประชากรมีไฟฟ้าและ น้ำประปา มีเส้นทางคมนาคมสะดวก ในชุมชนยังมีที่พักรายวันและรายเดือนไว้บริการ นักท่องเที่ยวอยู่เป็นจำนวนมาก ราคา ประมาณ 200 – 600 บาทใช้ได้ตลอดปี ร้านค้าและ บริการต่างๆเป็นจำนวนมาก

สภาพสังคม สภาพบ้านเรือนของชาวบ้านเปียงหลวงมีความมั่นคงถาวรมีการจัดบ้าน เป็นระเบียบถูกสุขลักษณะครอบครัวมีความอบอุ่น ประชาชนส่วนใหญ่มีสุขภาพดี อายุ 35 ปี ขึ้นไป ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี 63.62% เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาภาคบังคับ ทุกคนประชาชนที่มีอายุ 15-60 ปี อ่านออกเขียนได้คิดเป็น 71.5% บ้านเปียงหลวงเป็น หมู่บ้านปลอดยาเสพติด มีการปฏิบัติศาสนกิจอย่างน้อย สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ผู้สูงอายุและผู้พิการ ได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี ชาวบ้านส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวัดประจำหมู่บ้าน คือ “วัดเปียงหลวง” และ “วัดฟ้าเวียงอินทร์” เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน ชาวบ้านเปียง หลวงให้ความสำคัญกับประเพณี/วัฒนธรรมของพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก ในโอกาสงานวัน สำคัญทางศาสนาจะมีประชาชนเข้าร่วมเป็นจำนวนมาก งานและกิจกรรมส่วนใหญ่ที่จัดขึ้นใน หมู่บ้านก็เป็นงานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาทั้งสิ้น

หมู่บ้านเปียงหลวง อยู่ห่างจากชายแดนไทย-พม่า ด้านวัดฟ้าเวียงอินทร์ (บ้านหลักแต่ง) ประมาณ 3 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ 161 กม. ก่อตั้งราวปี พ.ศ. 2493 โดย กลุ่มพ่อค้าวัวต่างชาวไทใหญ่จากรัฐฉานที่อพยพหนีการรุกรานของกองทัพจีนก๊กมินตั๋ง ในอดีต หมู่บ้านเปียงหลวงเป็นที่ตั้งกองบัญชาการกำลังกู้ชาติไทใหญ่ SURA นำโดยนายพลกอนเจิง

ปัจจุบันหมู่บ้านเปียงหลวงมีผู้คนอาศัยอยู่ประมาณ 7 ชนเผ่าประกอบด้วย ไทใหญ่ จีน ฮ่อ คนเมือง ลahu ลีซอ ชาวปะหล่อง และปะโอ โดยแต่ละปีจะมีการจัดงานประเพณีสำคัญ ของไทใหญ่หลายอย่าง อาทิ งานประเพณีปอยส่างลอง งานปีไหมไต งานเข้าพรรษา งานออก พรรษา ปอยจ่าก๊ะ ปอยสลาภกั๊ด ปอยหลู่ส่างงาน (กฐิน) นอกจากนี้ในช่วงเทศกาลสงกรานต์

ของทุกปีจะมีการแข่งขันเล่นสะบ้า ยิงหนังสติ๊ก และยิงธนู ตามแบบประเพณีพื้นบ้านของชาวไทใหญ่ที่นิยมเล่นกันในช่วงสงกรานต์ ซึ่งสร้างความสนุกสนานในชุมชนเป็นอันมาก ปัจจุบันรวมกันทุกชนเผ่า มีประมาณ 2,500 หลังคาเรือนโดยประมาณ (ประวัติบ้านเปียงหลวง (ออนไลน์), แหล่งที่มา : www.shaninform.org; สืบค้น (17 มิถุนายน 2559).

บ้านใหม่หมอกจ๋าม

เป็นหมู่บ้านที่ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงเสด็จพระราชดำเนินถึง 5 ครั้ง ภายใน 5 ปี ติดต่อกัน บ้านใหม่หมอกจ๋ามปัจจุบันนี้ บ้านใหม่หมอกจ๋ามเป็นชุมชนที่อพยพมาจากเมืองหมอกจ๋าม เดิมเป็นเมืองเก่า ได้ชื่อว่า เมืองหมอกจ๋าม ซึ่งแปลว่าเวียงดอกจ๋าปา หรือจ๋าปี ในสมัยพระเจ้าพรหม ปรากฏว่ามีชาวกปรักหักพัง และลักษณะของคูเมืองเก่า เมื่อปี พ.ศ. 2330 พม่าได้ยกกองทัพมาปราบปรามหัวเมืองไทยลื้อ ไทเขิน และล้านนา โดยมีจ๋อฮ่องนรธาคุมพลมีจำนวน 5,000 คนลงมาตีเมืองฝาง ซึ่งอยู่ตอนเหนือเมือง เชียงใหม่ ดังนั้นในคราวเดียวกันเวียงหมอกจ๋ามก็ได้ถูกโจมตีจนสิ้นสภาพเดิมไป ต่อมาพม่าได้ยก พลเข้าตีเมืองป่าซาง และนครลำปางได้เข้าตีหลายครั้งแต่ตีเมืองไม่แตกจึงตั้งค่ายล้อมไว้ ครั้งนั้น ความได้ทราบถึงสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชจึงโปรดให้กรมพระราชวังบวรฯ ยก กองทัพหลวง มีจำนวนพล 60,000 ขึ้นไปช่วยเมืองนครลำปาง และเมืองป่าซาง ฝ่ายพระเจ้ากาวิละ เห็นกองทัพหลวงยกมาช่วยก็ยกออกตีพม่าจนได้ชัยชนะ ต่อมาอาณาเขตในล้านนาก็อยู่ในความปกครองของไทยทั้งหมดและอยู่กันเป็นสุขด้วยดีตลอดมาเวียง (เก่า) หมอกจ๋าม หลังจากสิ้นการสู้รบแล้ว ต่อมาก็มีพ่อค้าวัวต่างได้เดินทางมาพำนักอาศัยกันอยู่เนื่อง ๆ เพราะตัวเวียงหมอกจ๋ามตั้งอยู่ บนฝั่งแม่น้ำกกที่ไหลขึ้นไปทางเชียงราย น้ำท่าอุดมสมบูรณ์ และเป็นศูนย์กลางที่จะเดินทางไปยังจุด ต่าง ๆ ได้หลายทาง เช่นเดินทางตามสันเขาไปทะเลเชียงราย แม่สาย เชียงตุง ได้เดินทางไปเมืองฝาง เชียงดาว และเชียงใหม่ ได้เดินทางไปเมืองยอน เมืองสาต เมืองกัก เมืองลุง ได้ดังนั้นจึงเกิดเป็น หมู่บ้านเล็กๆ ขึ้นมีประมาณ 20 หลังคาเรือน ให้ชื่อว่า “บ้างโป่งป้อม” ผู้คนที่อาศัยอยู่ในขณะนั้นทั้งหมดเป็น ไทใหญ่แต่ปัจจุบันประชากร ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นชนเผ่าอาข่า ไทใหญ่ ไทลื้อ มูเซอ เข้า ลีซอ กะเหรี่ยง คนเมือง และคนจีนยูนาน อยู่สูงจากระดับน้ำทะเล 450-550 เมตร

บริบทชุมชน ลักษณะภูมิประเทศของบ้านใหม่หมอกจ๋าม เป็นที่ราบริมน้ำกักล้อมรอบด้วยแนวเขาสลับซับซ้อน ชุมชนชาวไทยใหญ่บ้านใหม่ หมอกจ๋าม ที่นี่มีวัดใหม่หมอกจ๋ามที่สร้างตามแบบศิลปะไทยใหญ่อย่างงดงาม และชาวไทยใหญ่จะมีเทศกาลที่จัดประจำปีต่อเนื่องกันทั้ง 12 เดือน ที่น่าสนใจคือปอยสา่งลอง (จัดเดือนเมษายน) ปอยเหลินสิบเอ็ด หรือจองพารา (จัดหลังเทศกาลสงกรานต์) ปอยหลวงยกย่องเจ้าครูหมอโต (จัดเดือนกุมภาพันธ์)

อาณาเขต ทิศเหนือ ติดชายแดนประเทศพม่า ภูมิประเทศเป็นช่องเขาทิศใต้ติดกับอำเภอฝาง ทิศตะวันออก ติดกับจังหวัดเชียงราย และประเทศลาว

สภาพสังคม สภาพบ้านเรือนของชุมชน บ้านใหม่หมอกจ๋าม มีความมั่นคงถาวรมีการจัดบ้านเป็นระเบียบถูกสุขลักษณะครอบครัวมีความอบอุ่น ประชาชนส่วนใหญ่มีสุขภาพดี บ้านใหม่หมอกจ๋าม เป็นหมู่บ้านเกษตรกร ทำไร่ ทำสวน และทำการทอผ้าไหมขาย และเป็นหมู่บ้านที่ปลอดภัยเสพติด (รักษา เมธีโกคพงษ์, 2553 : 36)

วัฒนธรรมของชุมชนของทั้ง 2 ชุมชนคือ

บ้านเปียงหลวง มีงานประเพณีประจำปีนั้นก็คืองานประเพณี ปอยสา่งลอง หรืองานบวชลูกแก้ว นั่นเอง งานประเพณีปอยสา่งลองนั้นปัจจุบันได้รับความสนใจจากคนไทยเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นคนไทยในจังหวัดเชียงใหม่เอง หรือแม้จากกรุงเทพมหานคร ก็ยังให้ความสนใจ และที่สำคัญแม้แต่ชาวต่างประเทศก็ยังให้ความสนใจ การจัดงานแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวจากหลายจังหวัดและต่างประเทศมาเยี่ยมชมมากขึ้นทุกๆ ปี เพราะในงานนั้นมีการแสดง วัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมของชาวไทยใหญ่เอง และวัฒนธรรมของชนเผ่าในบ้านเปียงหลวงเองทุกคนเผ่าจะมารวมกันแสดงเพื่อให้แขกผู้มาเที่ยวงาน ได้ชมวัฒนธรรมอันหลากหลายของชนเผ่าในอำเภอเวียงแหงอย่างมีความสุขกันทุกคนที่ได้มาเที่ยวชมงาน

สำหรับวัตถุประสงค์ในการจัดงาน เพื่ออนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมไทยใหญ่ เนื่องจากในหมู่บ้านแห่งนี้ราษฎรส่วนใหญ่เป็นคนไทยใหญ่ และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนได้ใช้เวลาว่างในช่วงปิดเทอมมีโอกาสศึกษาหลักธรรมในพระพุทธศาสนา รวมทั้งเพื่อเป็นการร่วมเทิดพระเกียรติองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วยการจัดงานปอยสา่งลองแต่ละครั้งนั้นได้รับการสนับสนุนจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหาร

ส่วนจังหวัดเชียงใหม่ โดยตลอดงานรวม 5 วัน จะมีการแสดงมหรสพหลายอย่าง ซึ่งในแต่ละปี ทางคณะผู้จัดได้เชิญคณะजाตไต (ลิเกไทใหญ่) จากเมืองสี่ป้อบ้าง จ๊อกเมบ้าง ภาคเหนือรัฐฉานมาร่วมแสดงด้วย ส่วนพิธีเปิดงานจะมีขึ้นในวันที่ 21 - 25 เมษายน ของทุกปี แต่แต่ละปีก็จะมีประธานมาเปิดงาน อาจจะเป็นผู้ว่า รองผู้ว่า ของจังหวัดเชียงใหม่ มาเป็นประธานเปิดงาน บ้าง หรือ นายอำเภอเวียงแหง หรือนายกองการบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ไปเป็นประธานเปิดงานเปลี่ยนกันไปตามความเหมาะสมของแต่ละปี

บ้านใหม่หมอกจ๋าม จะมีงานประเพณียกย่องครูหมอไต หรืองานเซตชูเกียรติ นักประพันธ์ หรือนักปราชญ์ ไทใหญ่ ได้จัดขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ ของทุกปี จะมีการจัดงาน (ขึ้น 13 ค่ำ ถึง 14 ค่ำเดือนสาม) ของทุกปี ในงานจะมีการแสดงศิลปวัฒนธรรมของชาวไทยใหญ่ที่หาชมได้ยาก เช่นการฟ้อน กิงกะหล่า ฟ้อนโต जाตไต การร้องเพลงไทใหญ่ทั้งสมัยเก่าและสมัยใหม่ การแข่งขันต่างๆ อันเกี่ยวกับประเพณีชาวไทใหญ่

งานประเพณียกย่องครูหมอไต จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะได้รำลึกถึงบุญคุณของครูบาอาจารย์ ซึ่งเป็นนักประพันธ์ หรือนักกวี ที่มีชื่อเสียง ทั้งหลายของชาวไต (ไทใหญ่) ที่ได้ล่วงลับไปแล้ว เพื่อเป็นการรำลึกถึงบุญคุณท่านเหล่านั้น ซึ่งได้ ประพันธ์ ศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี อันดีงามของชาวไทใหญ่ ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ความรู้เรื่องราวต่างๆ ไว้ให้กับลูกหลานชนรุ่นหลัง ได้ศึกษาหา ความรู้กัน อีกทั้งจะได้ดำรงรักษาไว้มิให้สาบสูญ

ผู้วิจัยเห็นว่า การศึกษาวิถีชีวิตของชุมชนตามแนวชายแดนนั้น ถือว่าสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ต่อการพัฒนาประเทศชาติ เพราะว่าชุมชนตามแนวชายแดนนั้นสามารถเป็นตัวช่วยพัฒนาประเทศได้ และในขณะเดียวกัน สามารถเป็นตัวทำลายประเทศได้เช่นกัน ที่ว่าชุมชนตามแนวชายแดนสามารถช่วยพัฒนาประเทศได้ก็คือ ถ้ารัฐบาลสามารถทำให้ ชุมชนของเขาอยู่ดีกินดีไม่มีอะไรลำบากแค้น เขาก็จะไม่ทำสิ่งผิดกฎหมาย เช่น การค้ายาเสพติดหรือสิ่งผิดกฎหมายอื่นๆ เป็นต้น และชุมชนเหล่านั้นยังช่วยป้องกันให้ประเทศชาติโดยการไม่ให้สิ่งผิดกฎหมาย ผ่านช่องทางหรือชุมชนของเขาได้เป็นต้น และในขณะเดียวกันที่ว่าชุมชนตามแนวชายแดน สามารถทำลายประเทศได้ก็ คือ ถ้ารัฐบาลไม่เข้าไปช่วยเหลือ ช่วยพัฒนาชีวิตชุมชนของเขาให้ดีขึ้น เขาก็อาจจะทำสิ่งผิดกฎหมายได้ เช่น การค้ายาเสพติด หรือค้ายาเสพติด เป็นต้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความเป็นอยู่ของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนตามแนวชายแดน การพัฒนาเครือข่าย ด้านวัฒนธรรม ของชุมชนตามแนวชายแดน ถือว่าสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและเป็นเสมือนกำแพง หรือรั้วป้องกันประเทศชาติได้เป็นอย่างดี

การที่พัฒนาเครือข่ายด้านวัฒนธรรมของชุมชนตามแนวชายแดนได้นั้น เราต้องมีเครือข่ายทางสังคมเพราะเครือข่ายทางสังคมนั้นเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จ เครือข่ายทางสังคม หมายถึง ความสัมพันธ์ในสังคมมนุษย์ ทั้งในระดับปัจเจกบุคคล ปัจเจกบุคคลกับกลุ่ม กลุ่มกับกลุ่ม และกลุ่มกับเครือข่าย โดยเป็นการอธิบายถึงพฤติกรรมและความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ เช่น กิจกรรม การสื่อสาร ความร่วมมือ การพึ่งพาอาศัย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่มีโครงสร้างและรูปแบบที่หลากหลาย (พระมหาสุทิตย์ อาภาภโร ดร., 2547 : 6) และต้องมีการแลกเปลี่ยน เพราะการแลกเปลี่ยนนั้นเกี่ยวพันไปถึงทฤษฎีเครือข่าย (Network Theory) ได้ทำการเชื่อมโยง (Link) จุลภาคกับมหภาค คุณูปการของความสำเร็จนี้ ดังที่ Karen Cook สาวกคนสำคัญของ Emerson ได้กล่าวไว้ว่าประเด็นสำคัญในผลงานของ Emerson คือ โครงสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยน (Exchange Network Structure) นั่นคือศูนย์กลางการเชื่อมโยงจุลภาคกับมหภาค ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงให้ปัจเจกบุคคล ให้กลายเป็นกลุ่มและพัฒนาสู่การเป็นหมู่คณะที่ใหญ่ขึ้น เช่น องค์กร หรือ พรรคการเมือง ดังกล่าวมีส่วนสำคัญที่ช่วยให่วงการสังคมวิทยาในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเกิดขึ้นของแนวคิด “เครือข่ายทางสังคม” (ภัทรภร พลพนาธรรม และคณะ, 2553 : 36). และการจะพัฒนาเครือข่ายด้านวัฒนธรรมของชุมชนให้มั่นคงได้นั้นเราต้องมีแนวคิดประชาสังคมเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย หมายถึง สังคมที่ประชาชนทั่วไป ต่างมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตของประชาชนโดยอาศัยองค์กร กลไก กระบวนการและกิจกรรมอันหลากหลายที่ประชาชนจัดขึ้น โดยนัยยะของความหลากหลายของ องค์กรนี้ไม่ว่าจะเป็นกลุ่ม องค์กร ชมรม สมาคม ซึ่งล้วนแต่มีบทบาทสำคัญต่อการผลักดันการเปลี่ยนแปลงทางสังคมทั้งสิ้น จึงเป็นเสมือน “สังคม” ของ “ประชา” หรือ Society ของ Civil นั่นเอง (.สุมิตร สุวรรณ, 2554: 62).

นอกจากนั้นเราต้องมีแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมมาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาชุมชนด้วย เพราะวัฒนธรรมเป็นวิธีการดำเนินชีวิตของสังคม เป็นแบบแผนการประพฤติและการ

แสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดในสถานการณ์ต่างๆ ที่สมาชิกในสังคมเดียวกันสามารถเข้าใจ และซาบซึ้งร่วมกัน วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิตของมนุษย์ที่เกิดจากระบบความสัมพันธ์ระหว่าง มนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสังคม และมนุษย์กับธรรมชาติ วัฒนธรรมมีทั้งสาระและรูปแบบที่เป็นระบบความคิด วิธีการ โครงสร้างทางสังคม สถาบัน ตลอดจนแบบแผนและทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้น (นิภา เจียมใจลิต และคณะ, 2551 : 6) นอกจากนี้แนวคิดวัฒนธรรมทั่วไปแล้วยังต้องมีวัฒนธรรมชุมชนมาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาชุมชนของเราด้วย เพราะวัฒนธรรมชุมชนนั้น คือระบบคุณค่าดั้งเดิมของชุมชน ดังปรากฏการณ์ ที่มีให้เห็นหลายๆ ชุมชน เช่น การเคารพผู้สูงอายุ การทำบุญหรือความเชื่อในการทำมาดีเป็นต้น จะพบว่าปรากฏการณ์เหล่านี้ เป็นส่วนที่สมาชิกของชุมชนได้ร่วมกันสร้างขึ้น และมีการดำรงอยู่อย่าง สอดคล้อง เพื่อรับใช้ชุมชนอย่างต่อเนื่อง ในกระบวนการพัฒนาการทางวัฒนธรรมของ ประชาชน นอกจากจะมีส่วนที่ชุมชนสร้างขึ้นมาแล้วยังมีส่วนที่สร้างจากอำนาจของรัฐ เพื่อใช้ ครอบงำและชุมชนดั้งเดิมก็มีความพยายามที่จะต่อต้าน จึงทำให้เกิดส่วนที่เกิดจากการปรับตัว หรือการผลิตความคิด อุดมการณ์ขึ้นมาใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงจาก ภายนอกที่เข้ามากระทบต่อชุมชนภายใน (บุญเทียน ทองประสาน, 2531 : 65-72)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ของชุมชน บ้านเปียงหลวง ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง และบ้านใหม่หมอกจ๋าม ตำบลท่าตอน อำเภอแม่เฒ่า จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อพัฒนาเครือข่ายด้านวัฒนธรรมของชุมชน บ้านเปียงหลวง ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง และบ้านใหม่หมอกจ๋าม ตำบลท่าตอน อำเภอแม่เฒ่า จังหวัดเชียงใหม่ และ
3. เพื่อวิเคราะห์เครือข่ายด้านวัฒนธรรมของชุมชนบ้านเปียงหลวง ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง และบ้านใหม่หมอกจ๋าม ตำบลท่าตอน อำเภอแม่เฒ่า จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. มุ่งเน้นการศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาเครือข่าย วิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชุมชน ตามแนวชายแดน จังหวัดเชียงใหม่
2. มุ่งเน้นการศึกษา วัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันของชุมชนตามแนวชายแดน บ้าน

เปียงหลวง ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง และ บ้านใหม่หมอกจ๋าม ตำบลท่าตอน อำเภอแม่ฮ่าย จังหวัดเชียงใหม่

3. มุ่งเน้นแนวทางในการส่งเสริมกระบวนการพัฒนาเครือข่าย วิถีชีวิต วัฒนธรรม การอยู่ร่วมกันของชุมชนตามแนวชายแดน บ้านเปียงหลวง ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง และบ้านใหม่หมอกจ๋าม ตำบลท่าตอน อำเภอแม่ฮ่าย จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ มีบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 18 ท่าน/คน ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน บ้านเปียงหลวง ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง 10 ท่าน/คน และบ้านใหม่หมอกจ๋าม ตำบลท่าตอน อำเภอแม่ฮ่าย 8 ท่าน/คน รวมเป็น 18 ท่าน/คน ด้วยกัน

ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาค้างนี้จะศึกษาประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน บ้านเปียงหลวง ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง และบ้านใหม่หมอกจ๋าม ตำบลท่าตอน อำเภอแม่ฮ่าย จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยค้างนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเริ่มตั้งแต่วันที่ เดือน สิงหาคม พ.ศ.2559 ถึง เดือน มกราคม พ.ศ. 2560 รวมเป็นระยะเวลา 6 เดือน

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาเครือข่ายด้านวัฒนธรรมของชุมชนตามแนวชายแดน จังหวัดเชียงใหม่” เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการดำเนินงานวิจัย แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่

1. รูปแบบการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) และแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถาน

2. รูปแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) คือ ผู้ทรงคุณวุฒิและประชาชนทั่วไป ทั้งที่เป็นบรรพชิตและคฤหัสถ์ จำนวน 18 รูป/ท่าน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

ในการวิจัยค้างนี้ บุคคลที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่บุคคลที่สามารถให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

ที่อาศัยอยู่ในชุมชนทั้ง 2 ชุมชน นั่นก็คือ บ้านเปียงหลวง ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง และชุมชนบ้านใหม่หมอกจ๋าม ตำบลท่าตอน อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ จากทั้ง 2 ชุมชน 18 รูป/คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเป็นกลุ่มๆ ที่สำคัญต่อการพัฒนาชุมชนเป็นอย่างมาก เป็น 3 กลุ่ม เช่น กลุ่มตัวแทนพระสงฆ์เจ้าอาวาสเป็นต้น กลุ่มตัวแทนข้าราชการ มีครู ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน องค์กรการบริหารส่วนตำบล และกลุ่มตัวแทนชาวบ้าน เช่น ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และปราชญ์ชาวบ้านเป็นต้น ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจาก 2 หมู่บ้าน ตัวแทนจากบ้านเปียงหลวง ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ 10 รูป/คน และบ้านใหม่หมอกจ๋าม 8 รูป/คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. จัดเตรียมเครื่องมือคือแบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญหลัก (Key Informants) คือผู้ทรงคุณวุฒิและประชาชนทั่วไป ทั้งที่เป็นบรรพชิตและคฤหัสถ์ จำนวน 18 รูป/ท่าน โดยผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ติดต่อขอหนังสือจากหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ขออนุญาตและขอความร่วมมือที่จะเข้าสัมภาษณ์

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของผลการสัมภาษณ์แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

4. การสัมภาษณ์ (Interview)

การวิจัยครั้งนี้ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview)

ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ขั้นตอนการสัมภาษณ์ ได้แก่ ก่อนลงสนามเพื่อรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้เริ่มต้นด้วยการนัดหมายวันเวลาที่สัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างพร้อมกับขอเอกสารต่างๆ พร้อมกันนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเตรียมและศึกษาวิธีใช้เครื่องบันทึกเสียง เตรียมสมุดจดบันทึกและอุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

2. ขั้นตอนการสัมภาษณ์ ได้แก่ ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้สนทนาสร้างความคุ้นเคย

กับผู้ให้สัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ อธิบายเหตุผลและขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียงในขณะที่สัมภาษณ์ ขออนุญาตใช้กล้องถ่ายรูปแบบเพื่อใช้อ้างอิงในการสัมภาษณ์ รวมทั้งแจ้งให้ทราบว่าข้อมูลต่างๆ ที่บันทึกเสียงไว้ ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ หากผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ประสงค์ที่จะให้บันทึกเสียงในช่วงใดผู้วิจัยก็จะไม่บันทึกเสียง

3. ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา “การพัฒนาเครือข่าย ด้านวัฒนธรรมของชุมชน ตามแนวชายแดน จังหวัดเชียงใหม่” “ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า ด้านวิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณีหรือวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือชุมชนนั้น พบว่า ทุกคนอยากให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบพอเพียง ใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย กินอยู่แบบธรรมชาติ เหมือนที่ ปู ยา ตา ยาย หรือบรรพบุรุษของเราเคยกินอยู่กันมา ใช้ชีวิตแบบพึ่งพาอาศัยกัน ช่วยเหลือกัน อยู่กันด้วยความรักสามัคคี มีอะไรก็ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ส่วนทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นนั้นก็อยากให้ดำรงอยู่ถึงลูกหลานสืบไป และยังต้องการให้วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นนั้นเป็นที่เชิดหน้าชูตาของชุมชนและหวังว่าวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นจะเป็นตัวช่วยดึงความสนใจจากนักท่องเที่ยวจังหวัดอื่นๆ มาเที่ยวชุมชนของพวกเขาเพื่อจะได้ช่วยสร้างให้ชุมชนตามแนวชายแดนของพวกเขามีเศรษฐกิจ สังคม และวิถีชีวิตที่ดีขึ้น

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาเครือข่ายของชุมชนนั้น พบว่า ทุกคนมีความคิด มีความต้องการที่คล้ายๆ กัน คือ ต้องการหรืออยากให้สร้างกลุ่มองค์กรการพัฒนาเครือข่ายของชุมชนขึ้น เพื่อพัฒนาให้เครือข่ายของชุมชน เป็นองค์กรรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่น และเพื่อเป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ ระหว่างคนในชุมชนด้วยกันทุกชนเผ่า และเป็นตัวเชื่อมเครือข่ายระหว่าง 2 หมู่บ้าน อันได้แก่ บ้านเปียงหลวง ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง และบ้านใหม่หมอกจ๋าม ตำบลท่าตอน อำเภอแม่ฮ้อย จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยกันเพื่ออนุรักษ์ รักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณี ประจำของชุมชน ทั้ง 2 ชุมชน ของพวกไว้ให้ดีที่สุด และสามารถพัฒนาเครือข่ายให้เชื่อมโยงไปถึงชุมชนอื่นๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดอื่นๆ เช่น จังหวัดเชียงราย และแม่ฮ่องสอน เป็นต้น เพื่อช่วยกันรักษาวัฒนธรรมประเพณี ประจำชนเผ่า และช่วยกันส่งเสริม เชิดชูวัฒนธรรมประเพณี ของพี่น้องชาวไต ให้เจริญยิ่งขึ้นไป

ผลการวิจัยพบว่า เครือข่ายด้านวัฒนธรรมของชุมชนตามแนวชายแดน พบว่า ทุกคนมีความต้องการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างชุมชนทั้ง 2 เป็นอย่างมาก เพราะพวกเขามีความเห็นว่าการร่วมมือกันระหว่างชุมชนทั้ง 2 นั้นมีความจำเป็นและเป็นหัวใจหลักในการพัฒนาชุมชนและเป็นการช่วยอนุรักษ์ รักษาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นเป็นอย่างดี เพราะชุมชนทั้ง 2 นั้นเป็นชุมชนไทใหญ่ด้วยกัน และยังมีงานวัฒนธรรมประเพณีประจำหมู่บ้านที่โดดเด่นมากเหมือนกัน เช่น บ้านเปียงหลวง ก็มีงานวัฒนธรรมประเพณีประจำปี ของชุมชนนั้นก็ คือ งานประเพณีปอยส่างลอง ซึ่งจะมีการจัดงานขึ้นในวันที่ 21-25 เมษายน ทุกๆ ปี และที่บ้านใหม่หมอกจ๋ามก็จะมีการจัดงานประเพณีประจำปีที่โดดเด่นสำหรับชุมชนนั้นก็ คือ งานประเพณีปอยยยกย่องครูหมอไต งานปอยยยกย่องครูหมอไตนี้จะขึ้นในวันขึ้น 14 - 15 ค่ำ ของเดือนกุมภาพันธ์ ทุกๆ ปี งานประเพณีวัฒนธรรมทั้ง 2 ชุมชนนี้ถือว่าเป็นงานแสดงถึงวัฒนธรรมประเพณีที่สวยงามสำหรับชุมชนตามแนวชายแดนเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะวัฒนธรรมประเพณีของชาวไทใหญ่ ถ้าหากว่าทั้ง 2 ชุมชนมีการร่วมมือกัน จะเป็นการช่วยกันรักษาวัฒนธรรมประเพณี ของชุมชนทั้ง 2 ให้เจริญและคงอยู่กับลูกหลานสืบไป

ข้อเสนอแนะ

ควรให้ใช้วิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบพอเพียง ใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย กินอยู่แบบธรรมชาติ เหมือนที่ ปู่ ย่า ตา ยาย หรือบรรพบุรุษของเราเคยกินอยู่กันมา ใช้ชีวิตแบบพึ่งพาอาศัยกัน ช่วยเหลือกัน อยู่กันด้วยความรักสามัคคี มีอะไรก็ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ส่วนทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นนั้นก็อยากให้ดำรงอยู่ถึงลูกหลานสืบไปและยังต้องการให้วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นนั้นเป็นที่เชิดหน้าชูตาของชุมชนและหวังว่าวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นจะเป็นตัวช่วยดึงความสนใจจากนักท่องเที่ยวจากจังหวัดอื่นๆ มาเที่ยวชุมชนของพวกเขาเพื่อจะได้ช่วยสร้างให้ชุมชนตามแนวชายแดนของพวกเขามีเศรษฐกิจ สังคม และวิถีชีวิตที่ดีขึ้น

ควรสร้างกลุ่ม องค์กรรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่น ขึ้นมา เพื่อตั้งเป็นตัวยุทธเชื่อมความสัมพันธ์กัน ระหว่างคนในชุมชนด้วยกันทุกคนแล้ว และเป็นตัวเชื่อมเครือข่าย ระหว่าง 2 หมู่บ้าน อันได้แก่ บ้านเปียงหลวง ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง และบ้านใหม่หมอกจ๋าม ตำบลท่าตอน อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยกันเพื่ออนุรักษ์ รักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณี ประจำชุมชน ทั้ง 2 ชุมชน

ควรมีความร่วมมือกันเพื่อพัฒนาเครือข่ายร่วมกัน ทั้ง 2 หมู่บ้าน จากผลของการสัมภาษณ์ทุกคนมีความต้องการความร่วมมือระหว่างภาครัฐและประชาชนเป็นอย่างมาก เพราะพวกเขามีความเห็นว่าการร่วมมือกันระหว่างรัฐกับประชาชนนั้นมีความจำเป็นและเป็นหัวใจหลักในการพัฒนาชุมชน

บรรณานุกรม

นิภา เจียมโฉมสิต และคณะ. (2551) “การมีส่วนร่วมของเครือข่ายวัฒนธรรมและชุมชนในการบริหารจัดการวัฒนธรรม”, กรณีศึกษา ประเพณีบุญกลางบ้าน อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี”. รายงานวิจัย. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ณัฐพร จาดยางโทน. (2554). “วัฒนธรรมไทยใหญ่ : กรณีศึกษาชุมชนไทยใหญ่ในโครงการหลวงดอยอ่างขางอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่” รายงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

รักฎา เมธิโกคพงษ์. (2553). “วัดและชุมชนไทใหญ่ในเมืองเชียงใหม่”, รายงานวิจัย. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติและมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

พระมหาสุทิตย์ ออบุ่น (2541). การศึกษาศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ศึกษาเฉพาะกรณี : เส้นทางสายลำน้ำกก. วิทยานิพนธ์หลักสูตรพัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภัทรกร พลพนาธรรม และคณะ (2553). “เครือข่ายทางสังคมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดน้ำบางน้อย อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม”. รายงานการวิจัย. สถาบันวิจัยและพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

สุมิตร สุวรรณ. (2554) รัฐกับแนวคิดและทฤษฎีการพัฒนา. นครปฐม : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.

ประวัติบ้านเปียงหลวง. สืบค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2559, จาก www.shaninform.org.

ประวัติบ้านใหม่หมอกจำ. สืบค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2559. จาก [www.http://hihotnews.blogspotcom /2011/02/blog-post_3330.html](http://hihotnews.blogspotcom /2011/02/blog-post_3330.html).